

Zavod KOLEKTIV 99

Trubarjeva 22
1000 Ljubljana

Ljubljana, 14. 9. 2022

Državni zbor Republike Slovenije

Poslanske skupine

Članice in člani Odbora za gospodarstvo

Zadeva: Javno pismo o sprejemanju predloga Zakona o varstvu potrošnikov

Spoštovani,

v Zavodu KOLEKTIV 99¹ smo 1. 8. 2022 na Državni zbor Republike Slovenije, še posebej na Odbor za gospodarstvo, naslovili dopis, s katerim smo se opredelili do predloga Zakona o varstvu potrošnikov. V svojem dopisu smo še posebej izpostavili problematičnost amandmaja k predlogu Zakona o varstvu potrošnikov (ZVPot-1, EPA: 180 – IX), ki ga je predlagalo Združenje bank Slovenije (ZBS). Izpostavili smo, da želi ZBS prek amandmaja v prvi vrsti vplivati na tekoče sodne postopke, da bi z njim tudi za nazaj otežil presojo spornih Floor praks² in Floor klavzul.³ Zavod KOLEKTIV 99 je namreč zoper 12 slovenskih bank in hranilnic, zaradi ravnanj, ki nasprotujejo pravilom iz 24. člena (nepošteni pogodbeni pogoji) trenutno veljavnega Zakona o varstvu potrošnikov, vložil kolektivne odškodninske tožbe, s katerimi zahteva vračilo prikrajšanja slovenskim potrošnicam in potrošnikom v skupnem znesku 168 milijonov EUR. V prilogi dopisa smo predstavili podrobno pravno analizo predloga amandmaja ZBS (objavljeno na portalu DZ).

13. 9. 2022 so bili na spletnih straneh Državnega zbora objavljeni amandmaji poslanskih skupin Gibanje Svoboda, Socialni demokrati in Levica, med katerimi amandmaja k 23. členu predloga ZVPot-1 ni bilo navedenega, iz česar je bilo razumeti, da bo dikcija člena, kot jo je predlagalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ostala v predlagani obliki – obliki, ki zagotavlja dovolj visoko raven varstva potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Iz dogodkov na današnji seji Odbora za gospodarstvo pa izhaja, da je bil to le slepilni maneuver, z namenom, da se sprejemanje amandmaja k 23. členu predloga ZVPot-1 prikrije širši strokovni javnosti. Med samo sejo

---

¹ Zavod KOLEKTIV 99 je nevladna nepridobitna potrošniška organizacija (odločba MGRT št. 323-47/2021-4), ki svoje aktivnosti usmerja v kolektivno varstvo in uveljavljanje pravic posameznic in posameznikov. Delovanje zavoda je usmerjeno v ozaveščanje javnosti o njihovih pravicah ter zmanjševanju in preprečevanju situacij, ko bi prihajalo do masovnih kršenj pravic. Pomemben del delovanja zavoda je tudi kolektivno uveljavljanje pravic v imenu in v korist posameznic in posameznikov. Zavod KOLEKTIV 99 opravlja naloge in dejavnosti s področij varstva okolja, vključno z zdravim življenjskim okoljem, varstva pravic potrošnikov ter varstva pravic delavcev in drugih zaposlenih in samozaposlenih oseb. Od leta 2022 je vpisan v register potrošniških organizacij v Sloveniji. Več o zavodu KOLEKTIV 99 in njegovih dejavnostih na: www.kolektiv99.si.

² Floor praksa pomeni prakso, na podlagi katere banke v zvezi s kreditnimi pogodbami, ki so jih sklenile s potrošniki in ki vsebujejo variabilno obrestno mero, ki je sestavljena iz seštevka referenčne obrestne mere Euriborja in bančnega pribitka, negativno vrednost Euriborja obračunavajo v višini 0 %, čeprav je referenčna obrestna mera Euribor nižja od 0 %.

³ Floor klavzula pomeni klavzulo v kreditnih pogodbah, ki so sklenjene s potrošniki, ki določa, da banka v zvezi s kreditnimi pogodbami, ki so sklenjene s potrošniki in ki so vezane na variabilno obrestno mero, ki je sestavljena iz seštevka referenčne obrestne mere Euriborja in bančnega pribitka, negativno vrednost Euriborja obračunava v višini 0 %, čeprav je ta nižja od 0 % ali kakšno drugo pogodbeno določilo z enakim učinkom na višino skupne obrestne mere (npr., vendar ne omejeno na, pogodbeno določilo, da se v primeru negativnega Euriborja variabilna obrestna mera spremeni v fiksno obrestno mero v višini fiksnega pribitka; pogodbeno določilo, da obrestna mera ne more biti nikoli nižja od fiksnega pribitka; pogodbeno določilo, da se referenčna obrestna mera ne upošteva, če znaša referenčna obrestna mera Euribor manj kot nič, ipd.).

Odbora za gospodarstvo je bil namreč na predlog koalicijskih poslanskih skupin vložen tudi poseben amandma k 23. členu predloga ZVPot-1. Predlagani amandma sicer ne predstavlja dobesedne implementacije predloga amandmaja ZBS, a vseeno posega v besedilo predlaganega 23. člena predloga ZVPot-1 na način, da v zakonsko besedilo po nepotrebnem vnaša nejasnosti in odpira možnost, da se amandma v obliki, kot ga predlaga ZBS, sprejme v tretji obravnavi predloga ZVPot-1.

Sprejeti amandma k 23. členu predloga ZVPot-1 odpira možnost, da sodišča opcijsko presojuje poštenost glavnih pogodbenih pogojev. Pri tem se s sprejetim amandmajem ne določajo podrobnejši kriteriji, v skladu s katerimi sodišče presoja ali bo poštenost glavnih pogodbenih pogojev presojalo ali ne. Zakonska določba je zato nejasna, kot takšna pa bi v njeni trenutni obliki lahko nasprotovala načelu zakonitosti in jasnosti.

V KOLEKTIVU 99 ostro nasprotujemo takšnemu načinu sprejemanja tako kompleksnih predpisov, kot je potrošniška zakonodaja. Vlaganje amandmajev tik pred zdajci, s čimer se širši strokovni javnosti onemogoči, da do predlaganih zakonskih sprememb zavzame jasno stališče, je nedemokratično in v nasprotju z obljubami, ki jih je v predvolilnem času dala trenutna koalicija.

Posebej opozarjamo, da:

- je amandma k členu, o katerem je razprava v strokovni javnosti tekla vsaj dva meseca, predlagan tik pred zdajci (dobesedno nekaj minut prej, s prekinitvijo seje), s čimer je odvzeta možnost sodelovanja in razprave širše strokovne in zainteresirane javnosti, kar kaže na kršitev vseh načel demokratičnega sprejemanja področne potrošniške zakonodaje, ki mora biti v korist potrošnikov, ne pa kršiteljem pravic in interesov potrošnikov in potrošniške zakonodaje;
- je vsebina sprejetega amandmaja nenavadna, saj ta amandma gramatikalni pomen zakonske določbe 23. člena predloga ZVPot-1 odpira do te mere, da lahko pomembno oziroma bistveno oteži že začete sodne postopke s tem, ko bankam kot kršiteljem potrošniške zakonodaje načrtno odpira možnost, da presoji poštenosti pogodbenih pogojev nasprotujejo;

zato sprejetega amandmaja ni mogoče razumeti drugače, kot da ima lobistično ozadje in je namenjen obidu demokratičnih standardov pravne države - s ciljem doseči zakonodajo, ki bo omogočala bankam in drugim kršiteljem nadaljnje sistematične kršitve pravic potrošnikov brez možnosti učinkovitega pravnega varstva potrošnikov.

Glede na navedeno poslanke in poslance Državnega zbora RS, ki bodo o predlogu ZVPot-1 glasovali na plenarni seji Državnega zbora, pozivamo, da v svojih vrstah raziščejo, kako je mogoče, da tako očitno lobistični amandmaji na mize poslancem pridejo tik pred sprejemanjem, da se v korist potrošnic in potrošnikov uprejo lobističnemu sprejemanju zakonodaje, da javno zavrnejo takšen način sprejemanja zakonov ter da v tretji obravnavi predloga ZVPot-1 zagotovijo čim višjo raven varstva pravic potrošnic in potrošnikov, in sicer tako, da v tretji obravnavi sprejmejo amandma k predlogu ZVPot-1, s katerim zakonsko besedilo vrnejo v okvire predloga ministrstva, tj. da se iz besedila tretjega odstavka briše beseda "lahko", ki je bila dodana z danes sprejetim amandmajem.

S spoštovanjem,

Sašo Stojanovič Lenčič,
direktor Zavoda KOLEKTIV 99

Poslano še:

- ga. Bojana Muršič, predsednica Odbora za gospodarstvo, bojana.mursic@dz-rs.si;
- mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica Državnega Zbora Republike Slovenije, kabinet@dz-rs.si;
- dr. Robert Golob, predsednik Vlade Republike Slovenije, gp.kpv@gov.si;
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, gp.mgrt@gov.si.